

Membri:

Tabac Tatiana, dr.
Grigoraș Ecaterina, dr.
Pahomii Irina, drd.
Samohvalov Artiom, drd.
Slav Maxim

Raport de activitate
proiectul tinerilor cercetători, 2025-2026

**25.80012.0807.27TC Mecanisme de atenuare a intensității
emigrației tinerilor în vederea consolidării sustenabilității
sociodemografice în Republica Moldova**

finanțat de ANCD
și implementat de CCD, INCE, ASEM

Buget anul 2025: 400 mii lei (salarizare – 80%, altele – 20%)

Prezentat în Senatul ASEM din data de 26.11.2025
Autor: Tabac Tatiana, director proiect

Scopul și Activitățile planificate

Scopul: explorarea, dezvoltarea și propunerea unor mecanisme eficiente de diminuare a intensității emigrării tinerilor din Republica Moldova, în vederea atenuării declinului demografic și consolidării sustenabilității sociodemografice a țării. Proiectul urmărește formularea unor măsuri de intervenție direcționate pe diverse categorii de tineri, care să contribuie la reducerea presiunii migraționiste în rândul acestora.

Activități planificate. Etapa anului 2025

- Elaborarea cadrului științific și metodologic al proiectului
- Identificarea principalelor provocări și determinanți ai migrației tinerilor în literatura științifică națională și internațională
- Analiza tendințelor actuale ale migrației tinerilor și estimarea impactului prospectiv pe termen mediu și lung asupra echilibrului demografic.
- Elaborarea programului de cercetare pentru studiul sociologic „*Cauze și factori determinanți ai emigrației tinerilor din Republica Moldova*”

Alte activități realizate +++

- Evaluarea impactului migrației internaționale, inclusiv a migrației tinerilor (15-39 ani) asupra nivelului de dezvoltare economică a țării în perioada 2015-2039.
- Realizarea unei analize longitudinale a intențiilor de emigrare în rândul tinerilor pe baza datelor panel din studiul Generations and Gender Survey (valurile 2020 și 2024).

Rezultate științifice principale:

Activitatea 1: Fundamentarea cadrului teoretico-metodologic al proiectului prin analiza aplicabilității abordărilor teoretice existente la studiul migrației tinerilor și metodelor de cercetare care vor asigura o abordare integrată a cercetării mecanismelor de atenuare a intensității emigrației tinerilor.

Activitatea 2: Analiza literaturii utilizează un **cadru multi-nivel (macro–meso–micro)** pentru a înțelege presiunile/ factorii economici, instituționali, rețelele sociale, aspirațiile individuale.

Selecția literaturii: bazele Scopus, ScienceDirect, SpringerLink; rapoartele OECD, ICMPD, IOM, Banca Mondială din perioada **2010-2025**.

Rezultatele indică un tipar constant în Europa și țările Parteneriatului Estic: **emigrația tinerilor** este determinată de **interacțiunea multi-nivel** dintre **condițiile macroeconomice, structurile sociale de la nivel meso și aspirațiile individuale**.

- Factorii macroeconomici rămân cei mai puternici.
- În Moldova și România, diferențele de venit față de statele UE sunt principalele motoare ale emigrației.
- Situații similare sunt evidențiate în statele Balcanilor de Vest și Sudul Europei (Grecia, Italia, Spania), unde criza din 2008 a accelerat „brain drain”-ul.
- Polonia - un caz de tranziție spre echilibru migratoriu datorită creșterii economice.
- La nivel individual, educația și aspirațiile profesionale prezic intențiile de migrare.

Rezultate științifice principale:

Activitatea 3: Migrația netă în 2014-2023 constituie **-370 mii pers.**, ponderea celor de 15-39 de ani fiind de **65,7% (-243 mii)**. Cea mai intensă migrație este observată la vârstele 15-24, în mod special la **16 ani și 18-19 ani**. Migrația tinerilor este **polarizată teritorial**: cele mai puțin afectate sunt reg. din Nord, Taraclia și UTA Găgăuzia, înregistrând în unii ani rate pozitive de migrație. Cele mai afectate sunt zonele din Centrul și Sudul țării.

Prognoza demografică indică: diminuarea ratelor migrației tinerilor, de la **-2% în 2023 până la -1,8% în 2040, conform scen. scăzut; -0,8% - scen. mediu; -0,2% - scen. înalt**. Mun. Chișinău, UTA Găgăuzia și o parte din Nord vor avea cele mai scăzute niveluri de migrației.

Impact demografic: În 2023, sporul migrațional a contribuit cu 70% la declinul total al populației, iar sporul natural cu 30%. Contribuția **migrației tinerilor** a fost de **40%**. În 2040, populația Moldovei va suferi schimbări structurale majore, sporul natural va fi responsabil de 60% din declin, iar sporul migrațional de 40% cu o contribuție a **tinerilor de 27%**. Migrația tinerilor determină creșterea **indicelui de îmbătrânire și raportul total de dependență demografică**.

Activitatea 4: Programul studiului sociologic include: scopul și obiectivele cercetării, subiectele de cercetare (indicatorii), definirea eșantionului, proiectarea chestionarului.

Topic-uri cercetate: motivele (studii, muncă, familie), factorii push-pull, direcțiile principale, canalele de emigrației (individual, familie, alte rețele), statutul plecării (legal/ ilegal), statutul aflării pste hotare (legal/ilegal), competențe profesionale deținute, situație economică actuală, legătura cu piața muncii - toate corelate cu variabilele demografice (gen, vîrstă, stare civilă, mediu de reședință).

Eșantion: reprezentativ, stratificat pe cote, vârstele 15-39 de ani, volumul – cca 500 chestionare.

Rezultate științifice principale:

Alte activități: Modelarea econometrică a impactului migrației nete, inclusiv a migrației tinerilor asupra dezvoltării economice (2015-2039).

Rezultate: reșterea stocului de migranți a influențat pozitiv PIB-ul la (PPC, 2021) în perioada 2015-2024, media geometrică fiind de 3,1% pe an. În anul 2020, pe fondul restricțiilor pandemice și scăderii ocupării emigranților, efectul migrației a fost negativ, generând o scădere de -2,06 %. În restul anilor, influența migrației a fost benefică pentru dezvoltarea economică, cu variații anuale de la 0,88% la 7,75%.

Publicații:

T.Tabac & I.Pahomii (2025). Cartografierea migrației tinerilor din Republica Moldova: tipare actuale și scenarii demografice viitoare. În materialele conferinței "Dezvoltarea Economico Socială Durabilă a Euroregiunilor și a Zonelor Transfrontaliere" Institutul de Cercetări Economice și Sociale Gh. Zane, Academia Română Filiala Iași (0,6 c.a., în ediție).

Grigoraș E. (2025). Youth migration between constraints and opportunities: a comparative literature review. In "Economic growth in the face of global challenges. Strategies for sustainable growth, demographic resilience, and social equity" (0,4, c.a. în ediție).

Livrabile:

- 2 articole în publicațiile conferințelor științifice;
- 4 rapoarte la conferințe științifice internaționale (planificate 2);
- matrice tematică a factorilor determinanți ai emigrării;
- proiectul Programului de cercetare sociologică;
- medalie de bronz la expoziție internațională.

✓ **EXPOZIȚIA Excellent IDEA**, 11-12 septembrie 2025, ASEM, Chișinău (T.Tabac și I.Pahomii)

✓ **Conferințe internaționale:**

- *Dezvoltarea Economico Socială Durabilă a Euroregiunilor și a Zonelor Transfrontaliere*, 24 octombrie 2025, Academia Română Filiala Iași (T.Tabac, I.Pahomii, M.Slav)
- *RELIK 2025 – Reproduction of Human Capital - mutual links and connections*, 13-14 noiembrie 2025, Universitatea de Economie și Afaceri din Praga (T.Tabac, I.Pahomii, M.Slav)
- *Demographic Perspectives on Migration in the 21st Century*, 18-21 noiembrie 2025, Wittenstein Conference Center și Institutul de Demografice din Viena, Academia de Științe din Austria (T.Tabac, I.Pahomii, E.Grigoraș).
- Conferința *Economic Growth in the Face of Global Challenges: Strategies for Sustainable Growth, Demographic Resilience, and Social Equity*, 9 octombrie 2025, INCE (E.Grigoraș)

+++

- Elaborarea și transmiterea rezumatului extins (5 pag.) pentru participare la 15th Alpine Population Conference 2026, Italia (A.Samohvalov și T.Tabac). **Statut: cerere respinsă.**
- Înregistrarea a două rezumate la conferința Young Demographers 2026 din Praga (A.Samohvalov și M.Slav). **Statut: în așteptare.**

✓ **Diseminarea în mass-media**

Paginele Facebook și LinkedIn.

Diseminarea rezultatelor

